

Gebiedsanalyse & focus 2026-2027 verstevigen sociale basis Bergen

Deel I: Gebiedsanalyse verstevigen sociale basis gemeente Bergen NH 2026-2027

Leeswijzer

Voor u ligt de gebiedsanalyse 2026-2027 voor het verstevigen van de sociale basis van de gemeente Bergen. Het document "Gebiedsanalyse & focus 2026-2027 verstevigen sociale basis Bergen" bestaat uit twee delen. Voorliggend eerste deel schetst de beleidsmatige kaders, doelen en opgaven én presenteert een cijfermatige analyse op de belangrijkste opgaven, thema's en ontwikkelingen met betrekking tot de sociale basis in de gemeente Bergen. Het document bestaat uit verschillende hoofdstukken die elk een specifiek onderwerp behandelen. In deel 2 worden de opgaven en thema's, op basis van de analyse in deel I concreet vertaald naar beoogde resultaten voor de jaren 2026 en 2027.

Deel I is als volgt opgebouwd:

Het begint met een **inleiding** met daarin de bestuurlijke kaders: het integraal beleidskader, evenals de lokale doelstellingen en wettelijke taken van de gemeente Bergen. Vervolgens wordt een overzicht gegeven van de **opgaven, thema's en focuspunten**, gevolgd door een overzicht van de belangrijkste **ontwikkelingen en trends** die betrekking hebben op de sociale basis in de gemeente Bergen. Daarna volgt een **analyse van (nieuwe) cijfers**, een verdieping op basis van actuele cijfers over verschillende opgaven zoals Gezond en kansrijk opgroeien, Bestaanszekerheid en Gezond en vitaal ouder worden. Tot slot bevat deel I een **bijlage** met een vergelijking van de huidige analyse met het gebiedsplan van 2025, inclusief een overzicht van veranderingen en trends.

Het doel van deze gebiedsanalyse is om zowel beleidsmatig als operationeel inzicht te bieden in de sociale basis van de gemeente Bergen en om richting te geven aan de inzet op de belangrijkste thema's die bijdragen/bij dienen te dragen aan het verstevigen van de sociale basis. De gebiedsanalyse 2026-2027 bevat cijfers uit de volgende bronnen: Dashboard Zaffier, Veiligheidsmonitor, Woonmonitor, Monitor Jeugd en WMO, GGD gezondheidsatlas en (prognose-) cijfers van CBS.

Opbouw deel II:

Voorliggende gebiedsanalyse is gevoed met de input van de gebiedstafel met ruim 80 maatschappelijke partners op 15 april 2025. De opgaven: Gezond en kansrijk opgroeien, Bestaanszekerheid en Gezond en vitaal ouder worden en de bijbehorende thema's zijn getoetst bij de partners. De huidige focuspunten voor 2025 zijn besproken en voor 2026 en 2027 aangescherpt waar nodig. In de bijlage van het tweede deel staat ook een 'was-woord'-tabel waarin de bestuurlijke prioriteiten van het Integraal Beleidskader "Iedereen doet mee" zijn vertaald naar de drie opgaven en de thema's die daaronder vallen.

Inleiding

In het Integraal beleidskader Sociaal Domein: 'Iedereen doet mee' is de strategische koers op hoofdlijnen vastgelegd. Met deze koers werken we aan de doelstellingen op de sociale opgaven; we ondersteunen inwoners in het behouden van de eigen regie en houden problemen zo klein mogelijk. Dit bevordert zelfredzaamheid, voorkomt persoonlijk leed, gaat escalatie tegen en drukt zorgkosten. We werken aan dit perspectief langs de volgende principes:

1. We werken vanuit de inwoner en zijn/haar leefwereld
2. We bewegen ons meer richting preventie
3. We maken duidelijke keuzes
4. We organiseren ons eenvoudig

De gemeente speelt een centrale rol in de uitvoering van verschillende wettelijke taken waaronder de Jeugdwet, Participatiewet, WMO 2015 en verschillende onderwijswetten. Ook is de gemeente vanuit deze wettelijke taken verantwoordelijk voor preventie en het coördineren van samenwerking met andere domeinen, zoals onderwijs, gezondheidszorg, veiligheid en werk. Voortkomend uit onze wettelijke taken zien wij twee basistaken:

1. Verstevigen van de sociale basis
2. Bieden van passende ondersteuning

Bovenstaande is verwoord in een missie die door zowel Bergen, Castricum, Uitgeest en Heiloo als één gezamenlijke kernboodschap wordt uitgedragen.

Naast het lokale perspectief is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van verschillende landelijke en regionale programma's zoals het Integraal Zorg Akkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), Sportakkoord II sport versterkt Bergen, de Hervormingsagenda Jeugd en de Regionale Uitvoeringsagenda Onderwijs. Ook binnen deze programma's vormen stijgende zorgkosten, beperkte financiële middelen en toenemende personeelstekorten de grootste uitdaging. Daarom is de centrale doestelling van -zowel het lokaal, regionaal als landelijk beleid- om de zorg en ondersteuning kwalitatief goed, betaalbaar en toegankelijk te houden voor onze inwoners. De inzet op preventie, waaronder het verstevigen van de sociale basis, is daarbij een belangrijk speerpunt.

De gemeente Bergen richt zich met haar beleid op de inwoners die de meeste ondersteuning nodig hebben in het terugkrijgen of behouden van de eigen regie, het deelnemen in de maatschappij en/of een groot risico hebben op gezondheidsachterstanden. Dit zodat iedereen kan (blijven) meedoen in de samenleving. Met dit beleid geeft de gemeente prioriteit aan initiatieven die bijdragen aan de betaalbaarheid van zorg en ondersteuning. De gebiedsanalyse richt zich op deze inwoners.

We brengen de landelijke en regionale ontwikkelingen samen met onze lokale bestuurlijke prioriteiten en lokale data, aangevuld met de ervaringen uit de praktijk. Dit is vertaald in drie opgaven. Deze opgaven zijn uitgewerkt in een aantal thema's in 2026-2027. Deze thema's geven concrete handvatten voor de inzet op onze basistaak; het verstevigen van de sociale basis. Elke twee jaar wordt de gebiedsanalyse herijkt, waarmee we de focus in de dorpen van Bergen scherp houden. Het is, kortom, een document in ontwikkeling.

Opgaven, thema's en focuspunten

In de afgelopen jaren (2023-2025) hebben we voor het verstevigen van de sociale basis drie opgaven geformuleerd. Binnen deze opgaven hebben wij in eerdere gebiedsplannen accenten geformuleerd.

1. Gezond en kansrijk opgroeien

- Kansrijke Start; doelgroep: -9 maanden tot 2 jaar en hun ouders;
- Psychisch en lichamelijk welbevinden van jongeren.

2. Financiële zekerheid

- Signaleren van (verborgen) armoede, doelgroep: inwoners met inkomensproblematiek, speciale aandacht voor laaggeletterdheid;
- Stimuleren van regie en zelfredzaamheid, doelgroep: jongvolwassenen en nieuwkomers.

3. Gezond en vitaal ouder worden

- Mobiliteit, doelgroep: ouderen en inwoners met chronische ziekte of beperking;
- De gevolgen van vergrijzing, doelgroep: ouderen, mantelzorgers en vrijwilligers;
- Ondersteunen en waarderen van mantelzorgers.

Deze gebiedsanalyse, gericht op de jaren 2026-2027, sluit aan op de verschillende uitvoeringstaken van de gemeente op gebied van preventie. De drie opgaven zijn opgedeeld in thema's. Deze thema's zijn een vertaling van zowel landelijke en regionale ontwikkelingen als de bestuurlijke prioriteiten uit het integraal beleidskader "Iedereen doet mee". De eerder geformuleerde accenten worden in de indeling voor 2026-2027 onder thema's opgenomen. Op basis van een analyse van cijfers, aangevuld met de kennis en ervaring -van partners, belangbehartigers en vertegenwoordigers van inwonersgroepen- worden binnen deze thema's concrete focuspunten geformuleerd waaraan doelen en resultaten gekoppeld worden.

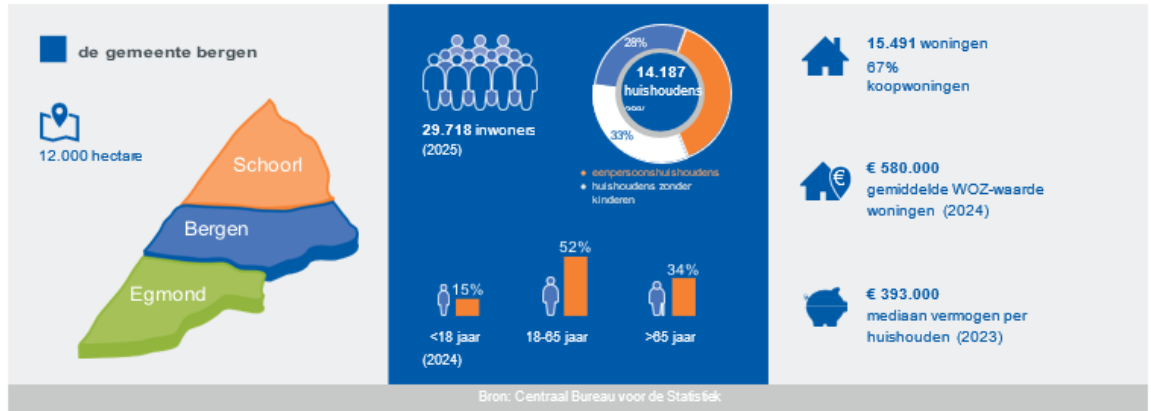
Voor de gemeente Bergen zijn de volgende opgaven en thema's vastgesteld (rechts weergegeven in cirkels):

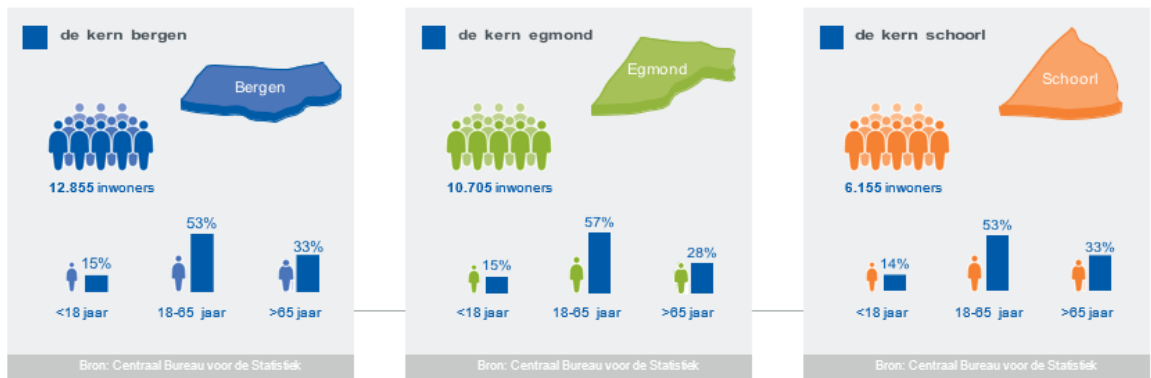
Ontwikkelingen en trends Bergen

Hierna delen we de cijfermatige trends en ontwikkelingen die voor de gebiedsanalyse & focus 2026-2027 van toepassing zijn. We delen een analyse van -waar mogelijk- nieuwe cijfers en verkennen tijdens

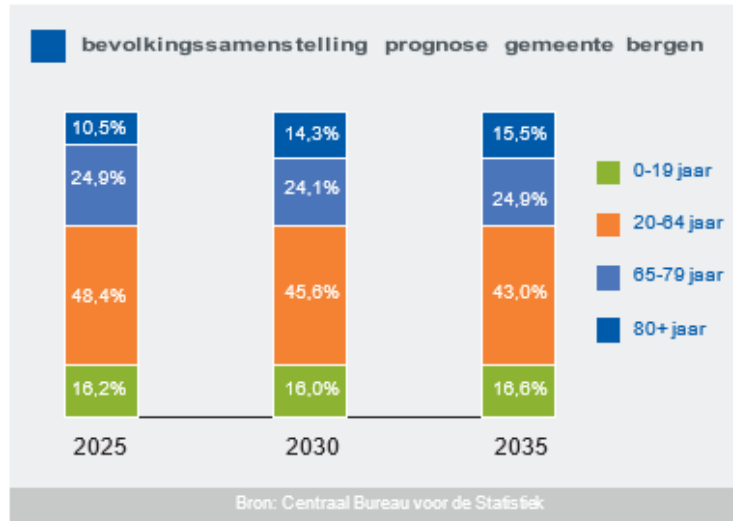
de gebiedstafels de lokale ontwikkelingen en ervaring van onze partners in de gemeente. De cijfers vormen samen met de ontwikkelingen en ervaringen in Bergen de basis voor de focuspunten voor de periode 2026-2027. De hoofdconclusie voor de gebiedsanalyse 2025 was dat het heel goed gaat in Bergen. Op basis van de cijfers en prognoses in deze analyse is de conclusie is voor 2026-2027 onveranderd. We delen de meest opvallende conclusies met betrekking tot de actuele cijfers. In de bijlage vindt u meer achtergrondinformatie.

De gemeente Bergen bestaat uit meerdere dorpen en buurtschappen. Samen beslaan ze geografisch een oppervlakte van afgerond 12.000 hectare. De gemiddelde dichtheid van adressen is 318 adressen per km². De uitgestrektheid en de lage adresdichtheid heeft consequenties voor de spreiding en bereikbaarheid van de activiteiten van de sociale basis en van maatschappelijke voorzieningen. De diverse kernen verschillen van elkaar en vragen ook een variatie in de aanpak en focus. Voor de beschrijving van de opgave van Bergen maken we dan ook gebruik van de volgende indeling: de voormalige gemeente Bergen, de Egmond en Schoorl.

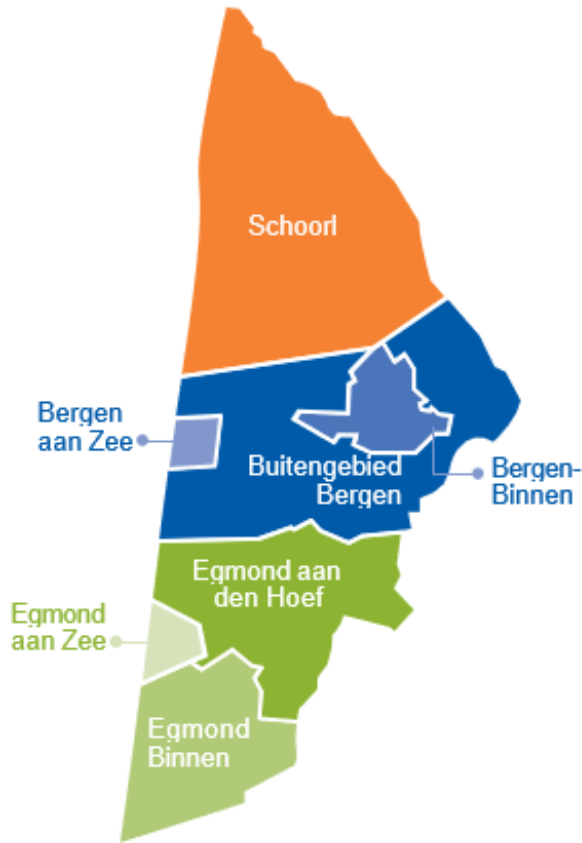
De prognose van de leeftijdsopbouw in Bergen vanaf 2025 tot 2035 wordt in de afbeelding hieronder weergegeven. De verwachting is dat de totale omvang 65+'ers in Bergen toeneemt met 1.380 personen (van 10.320 in 2025 tot 11.700 personen in 2035 bron: CBS).

Aan de basis van de eerdere gebiedsplannen (2023-2025) stond de kwetsbaarheidsscore. Dit is een score die kwetsbare inwoners identificeert door kenmerken als werk, opleiding, inkomen, eenzaamheid en gezondheid te combineren. Deze scores hebben in de basis geholpen om verschillen zichtbaar te maken op de schaal van kernen en wijken in gemeente Bergen. Inmiddels beschikken wij steeds meer over eigen bronnen met lokale cijfers. Vanuit deze bronnen kan een verdieping worden gemaakt op de basis die vanuit de kwetsbaarheidsmonitor is gelegd in de voorgaande gebiedsplannen. Afgelopen jaren hebben we gezien dat bij deze schaal en demografische opbouw er geen dusdanig grote verschillen (in die korte tijd) zijn dat het invloed heeft op de opgaven. Daarom is de kwetsbaarheidsscore niet meegenomen in de gebiedsanalyse 2026-2027.

Lokale ontwikkelingen

Voor 2026 worden voor gemeenten, en dus ook voor de gemeente Bergen, teruglopende rijksinkomsten voorzien. Dit maakt dat ook voor de gemeente Bergen voor 2026 ombuigingen noodzakelijk zijn. De gebiedstafel voor 2026-2027 en daarna de gebiedsanalyse & focus 2026-2027 helpen om bij teruglopende beschikbare middelen voor 2026 op basis van de focuspunten keuzes te kunnen maken binnen het aanbod van de sociale basis. Daarmee werken we samen met de partners ook in tijden van schaarsere middelen aan de doelen van het integraal beleidskader sociaal domein: "Iedereen doet mee". Het vraagt om samenwerking binnen de sociale basis. Bijvoorbeeld in multifunctionele gebouwen of met activiteiten en ondersteuning. Hierbij moet de gebiedsanalyse & focus verstevigen sociale basis 2026-2027 inzicht geven waar kansen liggen of waar de opgave hierom vraagt.

Recente ontwikkelingen	
	<ul style="list-style-type: none"> De gemeente onderzoekt opties voor de locatie van de Van Reenschool. Hierbij worden alle mogelijkheden bekeken. Voor het Dorpsplein zijn de <u>vervangende omgevingsvergunningen</u> verleend. Henselmans is bezig met de voorbereiding voor de ontwikkeling van de Harmonielocatie. Zie: Home - Het Ensemble
Recente ontwikkelingen	
	<ul style="list-style-type: none"> De voetbalvereniging VV Egmond, ontstaan door de fusie tussen VV Zeevogels uit Egmond aan den Hoef, VV Egmondia uit Egmond aan Zee en VV Sint Adelbert uit Egmond-Binnen, krijgt zijn thuisbasis op een vernieuwd sportcomplex aan de Hogedijk, het voormalige complex van VV Zeevogels. In Egmond aan zee is een zorg dat voorzieningen in het dorp verdwijnen Samen met het bestuur van de dorpsvereniging is aan Kennemerwonen gevraagd of Egmondse jongeren tijdelijk in het gebouw aan de Plevierenlaan mogen wonen, in afwachting van herontwikkeling. Dat verzoek is gehonoreerd en loopt via antikraakorganisatie Gapph. Er wonen nu zo'n zeven jongeren uit de omgeving. Een groep inwoners is gestart met het opstellen van een 'Derpervisie'. Op 15 april 2025 zijn alle inwoners uitgenodigd om hierover mee te denken in De Watertoren.
Recente ontwikkelingen	
	<ul style="list-style-type: none"> Het dorp reageert verdeeld op het plan om een groep minderjarige asielzoekers te huisvesten.

- Met het bestuur van Dorpscentrum De Blinkerd vinden gesprekken plaats over een toekomstig duurzaam voortbestaan van de dorpscentrum functie.
- In 2025 en 2026 vindt de renovatie van de openbare ruimte van het centrum van Schoorl plaats.
- De raad heeft eind maart 2025 ingestemd met het plan om in het centrum van Schoorl 180 woningen en een grote parkeerplaats toe te voegen.

Analyse van nieuwe cijfers voor gebiedsanalyse & focus 2026-2027

■ Gezond en Kansrijk opgroeien

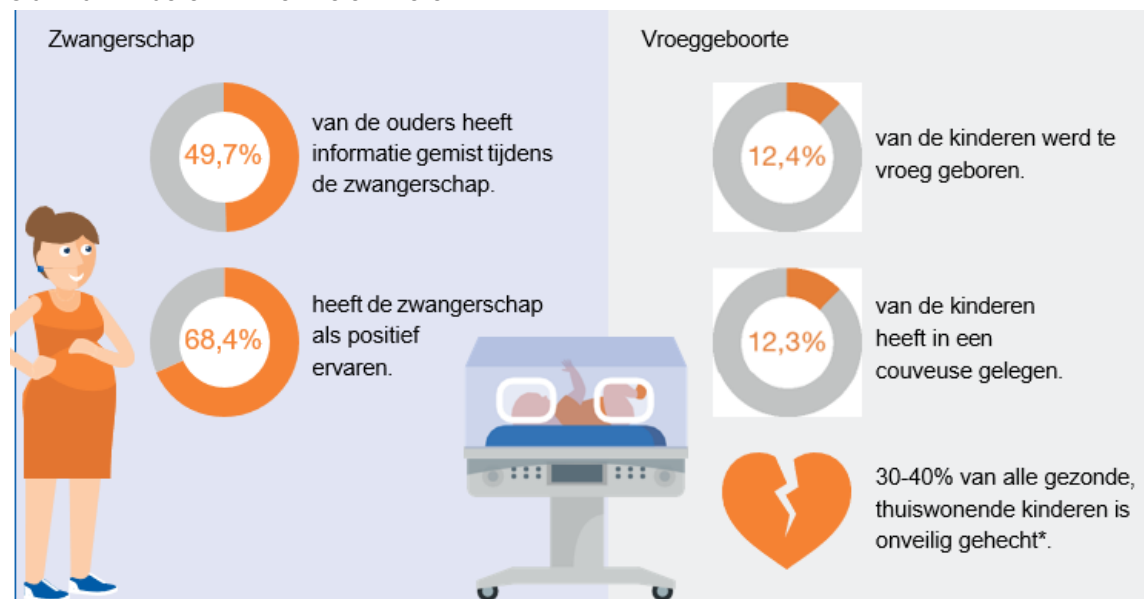
In 2024 zijn nieuwe cijfers gepubliceerd voor de gezondheidsmonitor jongvolwassen (16-23 jaar) en de kindermontor (0-11 jaar). Voor jeugd (2e/4e klas VO) zijn nog geen nieuwe cijfers gepubliceerd en baseren we ons op de gezondheidsmonitor Jeugd 2023. Hieronder volgen de thema's met bijbehorende belangrijkste cijfers van Gezond en Kansrijk opgroeien. Op onderdelen is er wederzijdse beïnvloeding of samenhang tussen de thema's.

kansrijke start

Kansrijke start gaat over vroege ontwikkeling van een kind, oftewel de periode van de zwangerschap tot het tweede levensjaar. Door gezinnen en kinderen in de vroege levensfase beter te ondersteunen, kunnen gezondheidsproblemen, achterstanden in ontwikkeling, en andere zorgbehoeften vroegtijdig worden opgespoord en aangepakt. Dit voorkomt gezondheidsproblemen, maatschappelijke uitval en oplopende zorgkosten op lange termijn.

cijfers

Onderstaand de data voor het thema met onder andere de belangrijke risicofactoren die een kansrijke start van kinderen kunnen belemmeren:

* Landelijk cijfer van NJI. Dit betreft niet direct ernstige hechtingsproblematiek, maar het kind of de jongere ervaart (iets) meer onzekerheid ten opzichte van zichzelf en de ouders dan veilig gehechte kinderen.

onderwijs en ontwikkeling

De gemeente is verantwoordelijk voor uitvoering van verschillende wettelijke taken rondom het onderwijs. Daaruit volgt dat de gemeente onder andere een rol speelt bij passend onderwijs, onderwijskansenbeleid, volwasseneneducatie en vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) is bedoeld voor jeugdigen tussen 2,5 en 4 jaar met een risico op een onderwijsachterstand. VE is gericht op het bevorderen van onderwijskansen.

cijfers

Omdat jeugdigen veelal buiten de eigen woonplaats naar school gaan, zijn de onderstaande regionale cijfers relevant.

Voortijdig schoolverlaters

Voortijdig schoolverlaters zijn jeugdigen tussen 12-23 jaar die gestopt zijn met school zonder het behalen van een startkwalificatie.

	Noord-Kennemerland		Landelijk
	Absoluut aantal	%	%
VO	83	0,52%	0,54%
MBO	419	6,62%	6,53%
VAVO	15	11,81%	11,26%

Voorschoolse educatie (VE):

Op peildatum 1 januari 2024 hadden 30 kinderen in de gemeente Bergen een VE indicatie. Hiervan zaten 24 kinderen daadwerkelijk op een VE- locatie. Het bereik van het aantal kinderen met een VE indicatie ligt rond de 80% (24 van 30). Dit is gelijk aan het gemiddeld landelijk bereik van de VE dat ligt tussen 80-90%.

In totaal zijn er in de gemeente Bergen 3.601 leerlingen (tussen de 5-18 jaar). Er zijn 22 leerplichtigen niet ingeschreven bij een onderwijs- instelling. Bij 277 leerlingen is sprake van verzuim. Dat kan worden opgesplitst in luxe (2%), wettelijk (31%) en overig verzuim (67%).

Luxe verzuim is bijvoorbeeld dagen voorafgaand aan vakanties. Wettelijk verzuim is zonder geldige reden en overig verzuim: bijvoorbeeld als gevolg van achterliggende problematiek.

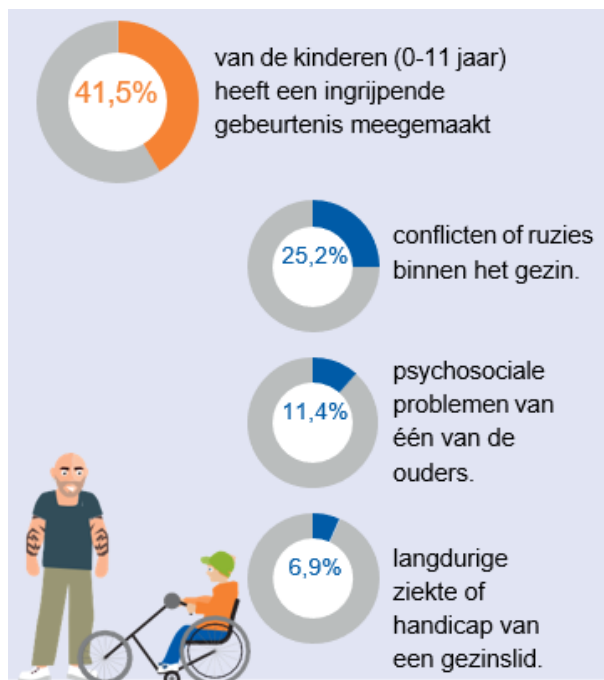
veilige leefomgeving

Naast dat het belangrijk is dat jeugdigen een veilige thuissituatie en positief opvoedklimaat genieten, is het ook nodig dat de openbare ruimte fysiek en digitaal online veilig is voor jeugdigen door afwezigheid van overlast, pesten, (cyber)criminaliteit en geweld.

cijfers

Onderstaand de data voor het thema gesplitst in de thuis- en leefomgeving

Thuis

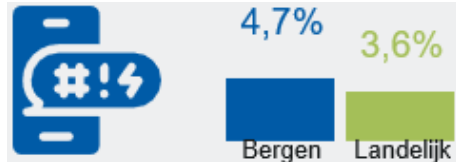

5,3% van de jongvolwassenen heeft te maken (gehad) met lichamelijke en/of geestelijke mishandeling in thuissituatie. 1,6% heeft nu te maken met geestelijke en/of lichamelijke mishandeling (16-25 jaar).

Leefomgeving

Pestcijfers op school			
	4 t/m 7 jaar	8 t/m 11 jaar	2 ^e en 4 ^e klassers
Op school	9%	18%	8%

Onder de 2e en 4e klassers wordt er niet alleen op school gepest maar ook online. 4,7% geeft aan dat zij regelmatig online worden gepest, dat is hoger dan het landelijk gemiddelde (3,6%)

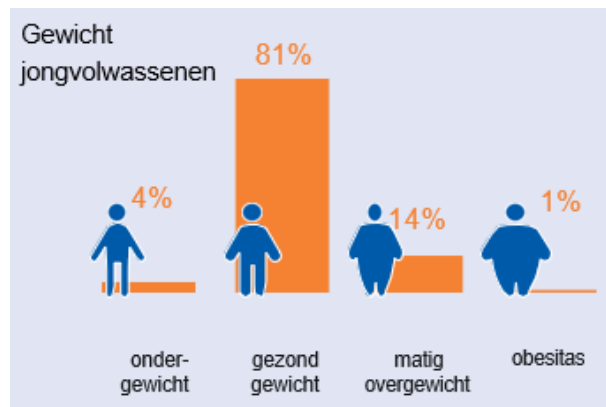
gezondheid en leefstijl

Het thema gezondheid en leefstijl voor jongeren verwijst naar de fysieke, mentale en sociale factoren die invloed hebben op het welzijn van jongeren. Het gaat om gezonde voeding, voldoende beweging en het voorkomen van risicogedrag (zoals roken, alcohol, gokken of problematisch gamen).

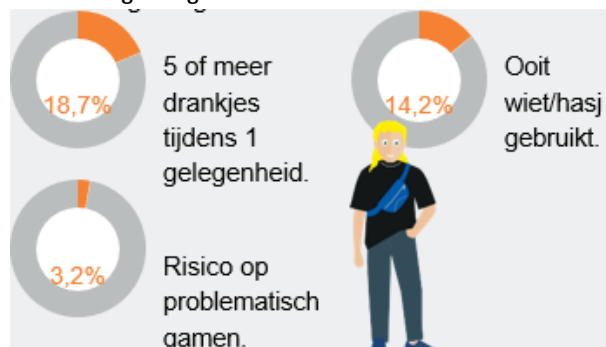
cijfers

Bewegen

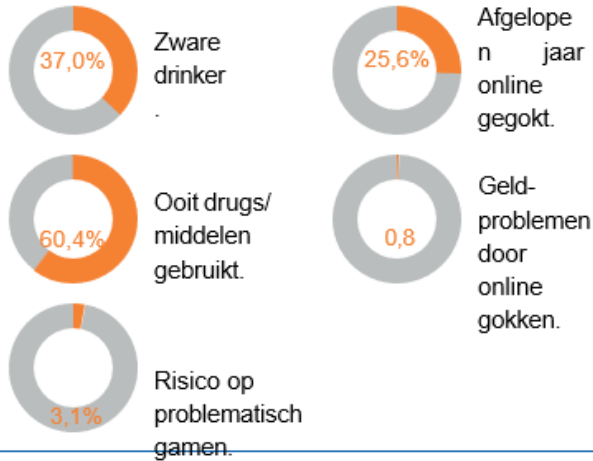
	4 t/m 11 jaar	2 ^e en 4 ^e klassers	16 t/m 25 jaar
Minstens 1 uur per dag	45,5%	15,2%	
Minstens een halfuur per dag			30,8%

Risicovol gedrag 2e en 4e klassers

Risicovol gedrag jongvolwassenen (16-25 jarigen)

mentale gezondheid

Mentale gezondheid van jongeren verwijst naar hun emotionele, psychologische en sociale welzijn. Het beïnvloedt hoe ze omgaan met stress, relaties en dagelijkse uitdagingen.

cijfers

Mentale gezondheid op leeftijd uitgesplitst.

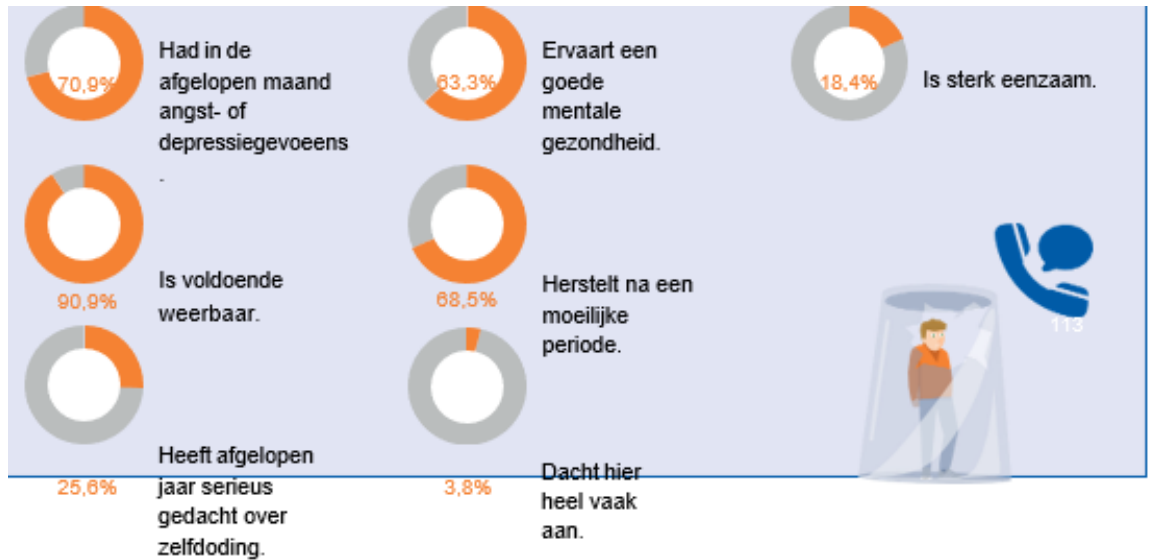
Kinderen (0 t/m 11 jaar)

2e en 4e klassers

Jongvolwassenen (16 t/m 25)

■ Financiële zekerheid

zelfredzaamheid en participatie

Zelfstandigheid en participatie omvat het uitgroeien van jongeren tot zelfstandige volwassenen, die meedoen in de samenleving. Dit is een fase waarin ze de overgang maken van jeugd naar volwassenheid en waar jongeren de verantwoordelijkheid krijgen rondom keuzes over financiën, werk/onderwijs en wonen.

cijfers

Het gaat hier bij deze cijfers over jongvolwassenen (16-25 jaar).

Werk en geld

Woonsituatie

financiële zekerheid

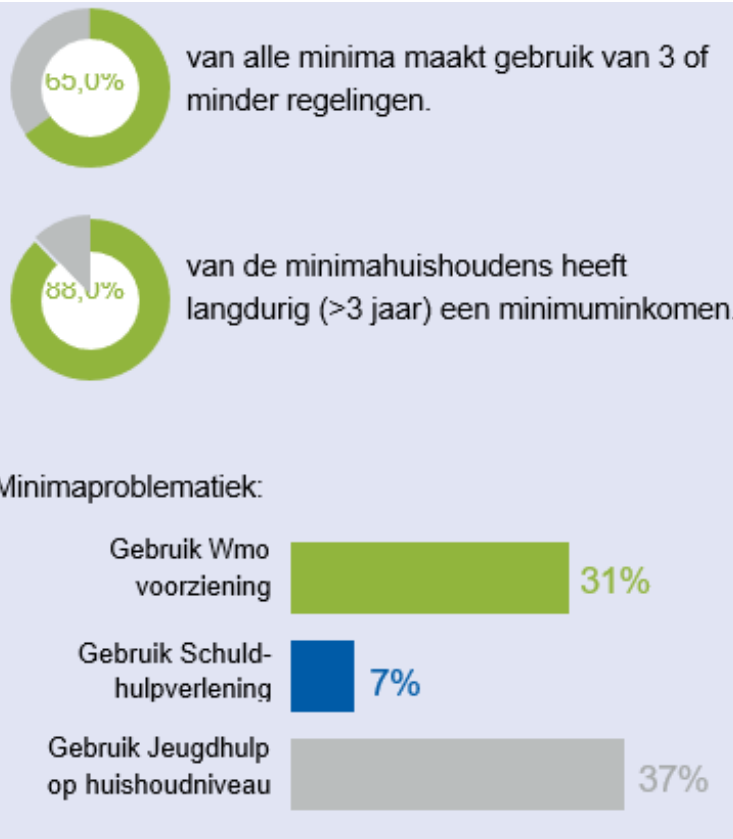
Financiële zekerheid biedt volwassenen de gelegenheid om deel te nemen aan activiteiten, anderen te ontmoeten en een sociaal netwerk te kunnen opbouwen. Zonder financiële zekerheid kan men zich niet inzetten voor een ander en actief deelnemen aan de maatschappij. Minimahuishoudens hebben een inkomen tot 120% van het Wettelijk sociaal minimum.

cijfers

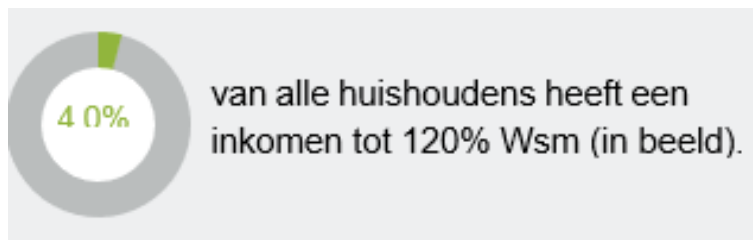
Uit onderzoek blijkt dat:

- Geldzorgen, schulden en armoede een negatieve invloed hebben op zowel fysieke als mentale gezondheid.
- Het risico op chronische ziekten en psychische aandoeningen - en daarmee de zorgvraag en kosten- toeneemt wanneer het inkomen lager is.
- Alleenstaande ouderen met een chronische ziekte en een laag inkomen en echtparen met kinderen de meeste moeite hebben met rondkomen.

Minima

Dashboard Zaffier 2023

Onzichtbare armoede:

585 huishoudens zijn in beeld, nog eens 441 huishoudens maken geen gebruik van gemeentelijke ondersteuning maar vallen wel binnen de groep met een inkomen tot 120% Wsm. Het gaat hierbij voornamelijk om mensen die werken met een laag inkomen en ouderen met alleen AOW.

■ Gezond en vitaal ouder worden

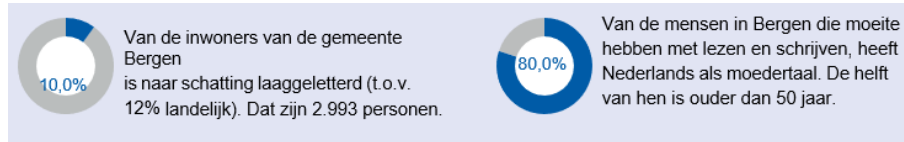
Voor volwassenen is sinds 2022 nog geen nieuwe gezondheidsmonitor gepubliceerd. Hieronder volgen de thema's voor Vitaal en gezond ouder worden inclusief toelichting en bijbehorende cijfers.

ontwikkeling en ontplooiing

De maatschappij, communicatiemiddelen en zorg veranderen. Digitalisering, technische ontwikkelingen en E-health oplossingen maken scholing en ontwikkeling noodzakelijk voor degenen die een achterstand hebben of dreigen te krijgen op het gebied van taalvaardigheden

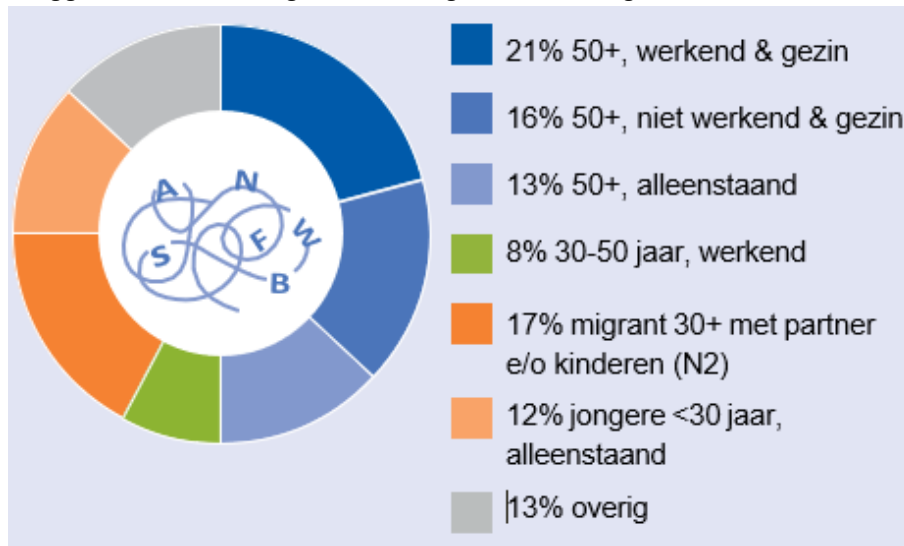
cijfers

Laaggeletterdheid

- Laaggeletterden hebben moeite om informatie over ziekte en gezondheid te vinden, te begrijpen en toe te passen. Ze hebben daardoor meer kans op gezondheidsproblemen.
- Zij zijn o.a. minder zelfredzaam, minder sociaal actief en vaker ziek.
- De toenemende digitale communicatie, ook binnen de zorg, vraagt voor een grote groep ouderen en laaggeletterden de nodige aandacht.

Laaggeletterdheid in de gemeente Bergen naar achtergrond:

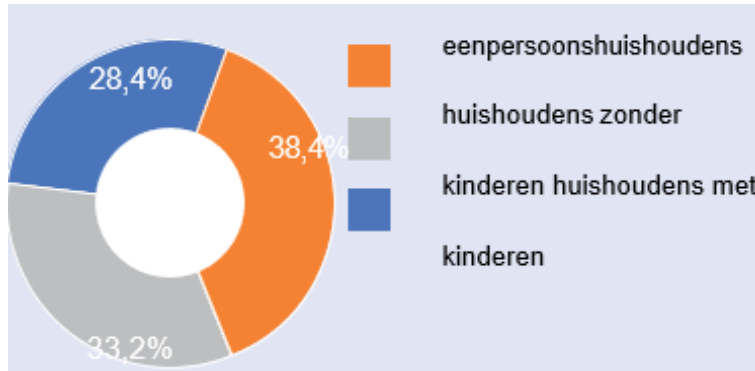

wonen en veilige leefomgeving

Volwassenen willen en moeten zo lang mogelijk zelfstandig en veilig thuis blijven wonen. Voorwaarde is dat de woonruimte geschikt is – of kan worden gemaakt- of dat doorstroom mogelijk is. Zij moeten zich zelfstandig veilig kunnen verplaatsen binnen hun omgeving. Zowel de fysieke veiligheid in de openbare ruimte is hierbij belangrijk - zoals voldoende verlichting en toegankelijkheid voor rollator en rolstoel - als ook een omgeving zonder geweld, misbruik, verwaarlozing en criminaliteit.

cijfers

Ouderen en wonen

- Bergen telt ongeveer 14.000 huishoudens, waarvan de meeste (38%) bestaan uit één persoon. Landelijk is dit 19%. Door de vergrijzing zal het aantal eenpersoonshuishoudens dat bestaat uit alleenwonende ouderen verder toenemen in Bergen.
- Naast geschikte woningen en/of woningaanpassingen is ook de inrichting van de openbare ruimte belangrijk in het ondersteunen van het langer zelfstandig thuis blijven wonen.
- Door de vergrijzing is er een groeiend aantal inwoners dat minder mobiel wordt.
- Doordat meer ouderen langer zelfstandig thuis wonen en er een verschuiving plaatsvindt van intra- naar extramuraal zorg wonen er meer kwetsbare inwoners in de wijken.
- Cijfers rondom leefbaarheid (sociale cohesie en leefbaarheid) zijn in Bergen beter dan landelijk (Veiligheidsmonitor 2023).

Voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt

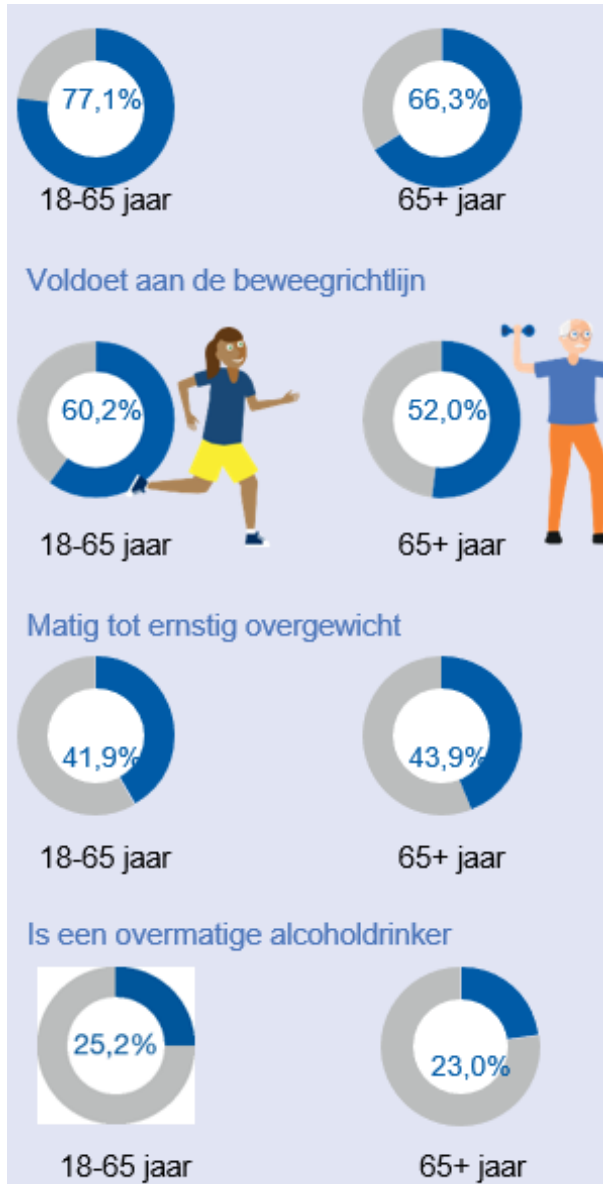
gezondheid en leefstijl

Om gezond en vitaal ouder te worden moeten volwassenen een leven lang actief kunnen blijven en hebben zij voldoende mogelijkheid te bewegen op een wijze die voor hen passend is. Gezond leven en gezonde voeding zijn belangrijk en iedereen heeft de mogelijkheid dit voor zichzelf te regelen.

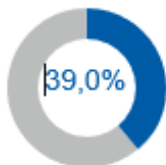
cijfers

Gezondheid en bewegen

Ervaart de eigen gezondheid als (zeer) goed

Valrisico's

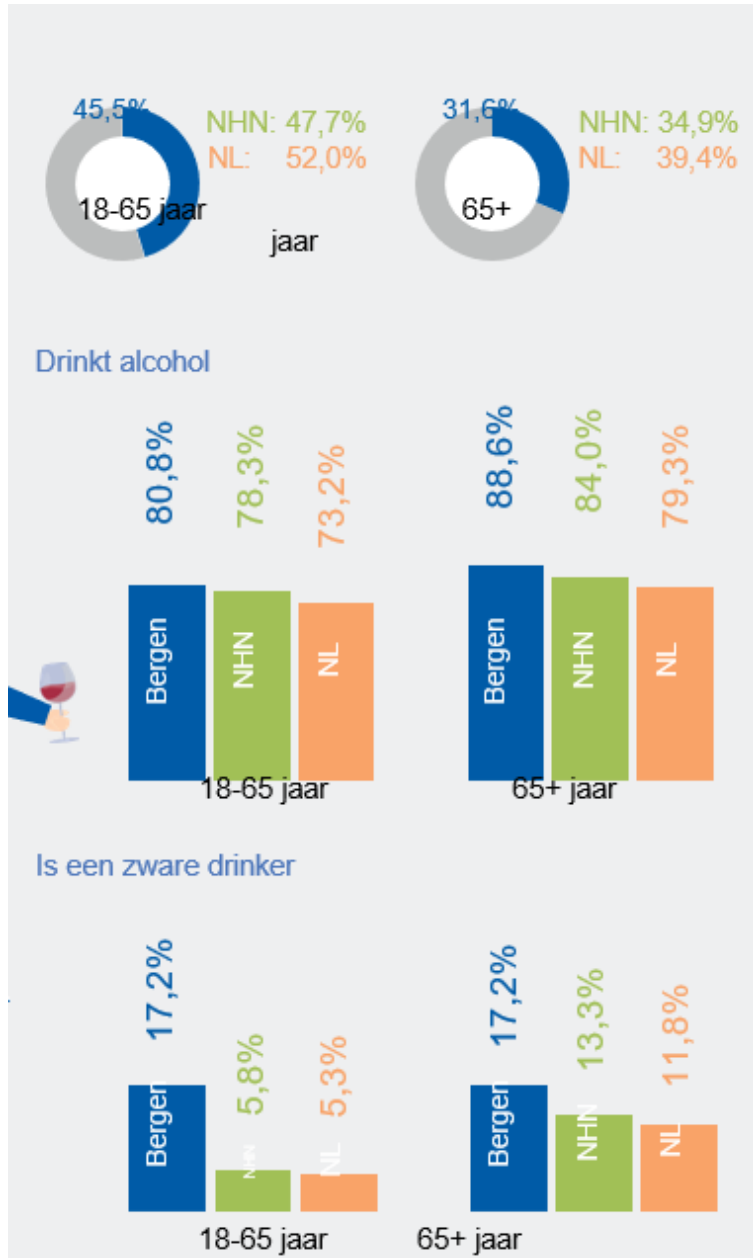

Van de inwoners van 65 jaar of ouder heeft een verhoogd valrisico (veiligheid.nl). Alcoholgebruik, cognitieve stoornissen en visuele en auditieve beperkingen vergroten het risico op vallen. Na een valincident neemt het risico op langdurige gezondheidsproblemen sterk toe (prognose zorgkosten 2025 n.a.v. valincidenten € 4,9 mln).

Alcoholgebruik volwassenen en ouderen

Het alcoholgebruik onder volwassenen is hoog en minder inwoners voldoen aan de alcohol-richtlijn dan in Nederland en Noord-Holland Noord gemiddeld.

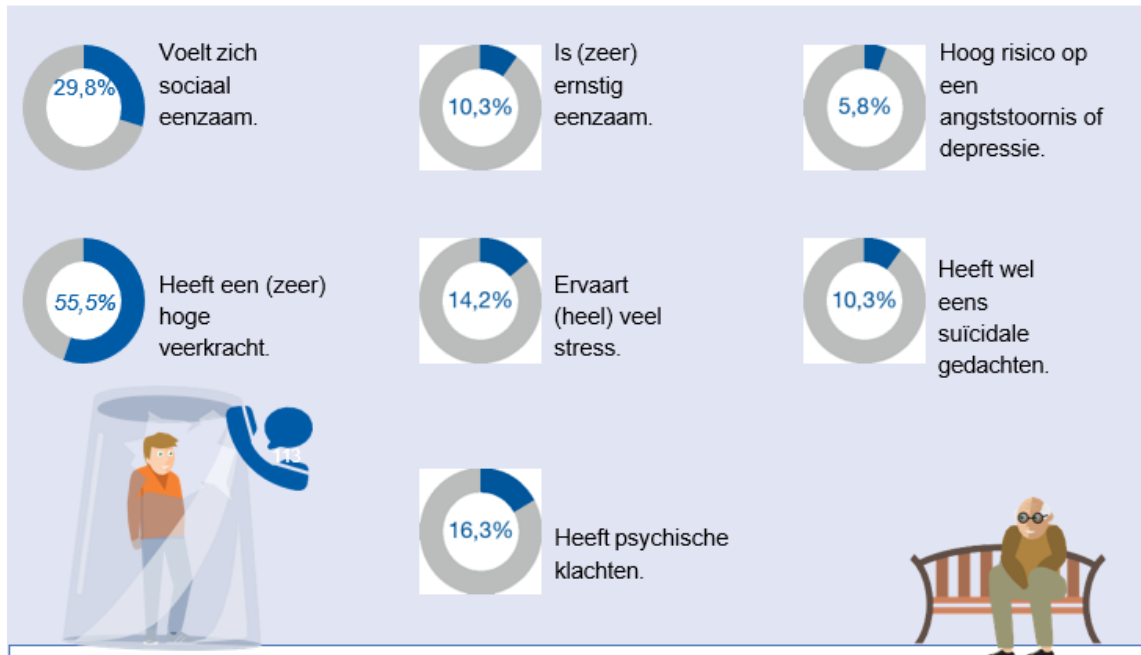
Voldoet aan de alcoholrichtlijn

mentale gezondheid

Mentale gezondheid heeft een directe invloed op fysieke gezondheid. Een zinvolle invulling van tijd (dagbesteding) en je verbonden voelen met anderen, bevordert de mentale gezondheid.

cijfers

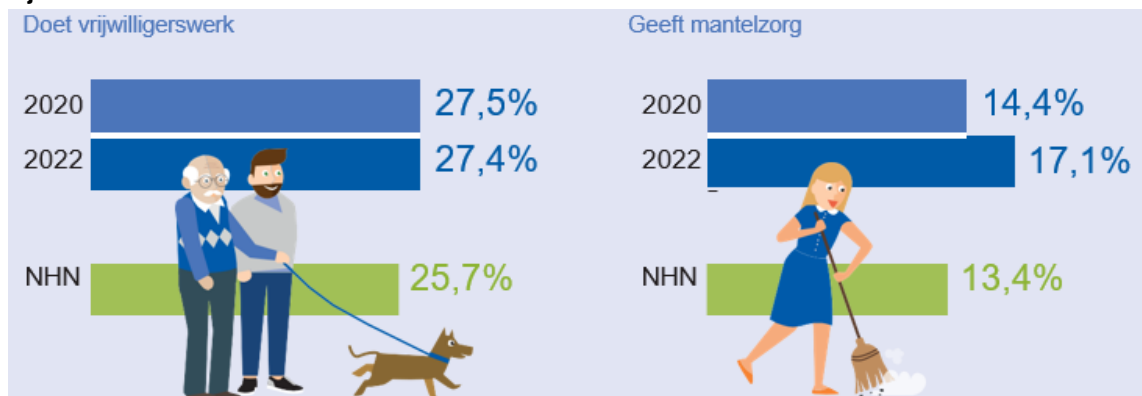
- De mentale gezondheid van de inwoners van Bergen is goed, al ervaart ruim 14% van de volwassenen (zeer) veel stress. De meeste inwoners zijn echter weerbaar en in staat om te gaan met stressvolle gebeurtenissen
- In Bergen geeft 41,8% van de volwassenen aan zich eenzaam te voelen. Het percentage volwassenen dat zich matig tot ernstig eenzaam voelt is afgenomen.
- De mentale gezondheid van jongvolwassenen vraagt blijvend aandacht. Deze is verslechterd in de periode van 2017-2024. Cijfers hiervan zijn opgenomen bij de opgave Gezond en Kansrijk opgroeien
- In 2023 woonden er 940 mensen met dementie in Bergen. Daarvan woont 75% (nog) thuis. Het aantal ouderen met dementie zal in Bergen verdubbelen de komende jaren. De prognose van het verwachte aantal mensen met dementie ligt in 2030 op 1.200 personen, dat is een toename van 28%.

zelf- en samenredzaamheid

Om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen is, bij het ouder worden, in toenemende mate zorg en ondersteuning vanuit eigen netwerk noodzakelijk. De sociale infrastructuur (inclusief sport en cultuur) biedt iedereen de mogelijkheid een sociaal netwerk op te bouwen.

Er zijn voldoende activiteiten, zowel formeel als informeel georganiseerd, beschikbaar en bereikbaar voor alle volwassenen en ouderen. De inzet van mantelzorgers en vrijwilligers is hierbij belangrijk. Zij zijn gelijkwaardige samenwerkingspartners van de (lokale) overheid en welzijnsorganisaties en moeten worden ondersteund, geïnformeerd en gewaardeerd. Op een wijze die voor hen verlichting van druk én behoud van gezondheid - fysiek en mentaal - betekent.

cijfers

- In Bergen is een uitgebreid en gevarieerd aanbod van activiteiten, zowel op het gebied van cultuur en muziek, als een groot aanbod van (sport)verenigingen.

- Het percentage mensen dat zich matig of ernstig eenzaam voelt is tussen 2020 en 2022 afgenomen. Eenzaamheid komt veel voor onder alle groepen van de bevolking. Het meest eenzaam zijn mensen die alleen wonen.
- Ruim een kwart van de volwassenen doet vrijwilligerswerk, maar de wijze waarop men dit in wil vullen verandert van structureel naar projectmatig. Deze trend én de mate van inclusie bij de groep vrijwilligers is een aandachtspunt.
- Het aantal mantelzorgers zal door het beleid op langer thuiswonen en de vergrijzing sterk groeien de komende jaren. De mantelzorg voor een partner (of ouder) is zwaar, ondersteuning of hulp wordt vaak laat gezocht. 17,1% van de inwoners van Bergen van 18 jaar of ouder geeft mantelzorg. Ook het aantal mantelzorgers onder ouderen neemt toe (is in 2022 17,6% van de 65+-ers).

Deel II: Focus verstevigen sociale basis gemeente Bergen NH 2026-2027

Voorwoord

Voor u ligt de Gebiedsanalyse verstevigen sociale basis van de gemeente Bergen voor de jaren 2026 en 2027. Vanaf 2023 organiseren wij gebiedstafels. Daarin zijn wij, gemeente Bergen, met maatschappelijke-, sport- en zorgpartners, Adviesraad Sociaal Domein, andere belangenbehartigers, betrokken bewonersverenigingen en ondernemers met elkaar in gesprek over hoe het gaat met de inwoners in de gemeente Bergen. En voor welke inwoners onze ondersteuning nodig is om ervoor te zorgen dat iedereen mee kan doen in onze samenleving. Tijdens deze gebiedstafels hebben we mooie ontmoetingen en goede gesprekken die ons dichterbij dat gezamenlijke doel brengen: iedereen doet mee in de gemeente Bergen.

In deze gebiedsanalyse brengen we de landelijke en regionale ontwikkelingen samen met onze lokale bestuurlijke prioriteiten en lokale data, aangevuld met de ervaringen uit de praktijk. Dit is vertaald in drie opgaven:

- Gezond en kansrijk opgroeien
- Bestaanszekerheid
- Gezond en vitaal ouder worden

Deze opgaven zijn uitgewerkt in een aantal thema's met focuspunten voor 2026-2027. Deze focuspunten geven concrete handvatten voor de inzet op onze basistaak; het verstevigen van de sociale basis. We zien dat het goed gaat met veel inwoners in onze mooie gemeente Bergen. Er is een rijk, bruisend maatschappelijk leven, waar plaats is voor iedereen. We zien een groeiende samenwerking tussen alle betrokkenen en steeds meer (bewoners) initiatieven komen tot bloei. In de gemeente Bergen is een uitgebreid en gevarieerd aanbod aan activiteiten op het gebied van kunst, cultuur, muziek en sport. Ook is er een breed scala aan (sport)verenigingen actief. We zien dat er een grote en brede betrokkenheid is bij het wel en wee van onze inwoners. Daar zijn we als bestuur enorm blij mee en trots op.

Toch zien we ook inwoners die door omstandigheden meer aandacht nodig hebben. In een snel vergrijzende gemeenschap zoals die in gemeente Bergen, neemt de zorgvraag binnen de doelgroep ouderen van nature gestaag toe. Stukje bij beetje wordt dus ook steeds meer gevraagd van de partner, familie, vrienden en/of burens. Het aantal mantelzorgers en de druk die zij ervaren neemt, evenals de vraag naar respijtzorg, hand over hand toe. Eenzaamheid onder ouderen blijft een punt van zorg, de psychische gezondheid van jeugdigen en volwassenen blijft om onze aandacht vragen. Allemaal symptomen die, als we het laten gebeuren, leiden tot een stijgende vraag naar professionele zorg. Onze inzet is daarom gericht op preventie en om het sociale omgaan met en op het blijven versterken van het omgaan met en omzien naar elkaar.

Want met elkaar versterken we het stevige fundament van onderlinge ondersteuning dat er al is. Juist voor dat deel van onze inwoners in onze dorpen die onze gezamenlijke aandacht nodig hebben. Zij hebben het moeilijk door financiële zorgen, gezondheidsproblemen, relatieproblemen of eenzaamheid. Zo kunnen ook zij, die drempels ervaren in het meedoen in het leven, een gezond sociaal netwerk opbouwen of behouden, waar zij op kunnen terugvallen als het moeilijk wordt en zo de regie op hun leven vasthouden.

Het integraal beleidskader en de gebiedsanalyse vormen -samen met de nieuwe subsidieregeling- het kader op basis waarvan we in de gemeente Bergen richting geven aan initiatieven, activiteiten en voorzieningen in de sociale basis. Die richting is nodig, omdat net als andere gemeenten ook de gemeente Bergen de komende jaren minder geld te besteden heeft. Dat betekent dat we, samen met inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers scherpere keuzes moeten maken. Daarbij is de inzet om juist voor die inwoners die dat het hardst nodig hebben het zo noodzakelijke vangnet te kunnen blijven bieden. Dat kan alleen als we blijven samenwerken en de rijke veerkracht die al in onze dorpen aanwezig is benutten en ondersteunen.

Wethouder Sociale Zaken Marco Wiesehahn-Vrijman
Gemeente Bergen

Focus 2026-2027: versterken van de sociale basis

Van gebiedsanalyse naar concrete opgaven met focuspunten. Het document Gebiedsanalyse & focus 2026- 2027 versterken sociale basis bestaat uit twee delen. Voorliggend tweede deel bouwt voort op deel I waarin de belangrijkste opgaven, thema's en ontwikkelingen met betrekking tot de sociale basis in de gemeente Bergen zijn geschetst. U leest in dit document (deel II) de focus voor 2026-2027. De gebiedsanalyse is gevoed met de input van de gebiedstafel met ruim 80 maatschappelijke partners op 15 april 2025, waarbij hun expertise en ervaringen hebben bijgedragen aan het verder aanscherpen van de focuspunten voor de opgaven: Gezond en kansrijk opgroeien, Bestaanszekerheid en Gezond en vitaal ouder worden. De huidige focuspunten voor 2025 zijn besproken en voor 2026 en 2027 aangescherpt waar nodig.

In de bijlage van dit document staat ook een 'was-wordt'-tabel waarin de bestuurlijke prioriteiten van het Integraal Beleidskader "Iedereen doet mee" zijn vertaald naar de drie opgaven en de thema's.

■ Samenvatting en belangrijkste aandachtspunten

De gebiedsanalyse 2026-2027 voor de gemeente Bergen schetst een positief totaalbeeld van de sociale basis.

Over het geheel genomen gaat het goed in Bergen. Mensen kijken naar elkaar om en hebben een netwerk waar ze op terug kunnen vallen. De maatschappelijke partners weten elkaar steeds beter te vinden in de samenwerking en sluiten daarbij vaker aan bij de netwerken en initiatieven van inwoners zelf. Uit de gebiedsanalyse, die is gebaseerd op cijfers en gesprekken met maatschappelijke partners, blijkt dat er veel sociale samenhang is en een sterke sociale basis. Tegelijkertijd zijn er ook punten die aandacht vragen en waar verbetering mogelijk is. Hier hebben we focuspunten voor opgesteld met als doel dat alle inwoners kunnen meedoen.

Deze focuspunten zijn uitgewerkt in concrete resultaten en vormen het uitgangspunt voor het versterken van de sociale basis. Daarmee zijn de focuspunten richtinggevend voor alle laagdrempelige activiteiten en ondersteuning waar de gemeente Bergen op inzet.

Wat opvalt:

Gezond en kansrijk opgroeien	
	<ul style="list-style-type: none"> Voor kinderen die opgroeien in een gezin met een laag inkomen, ouders met psychosociale problemen of een migratie achtergrond kunnen uitdagingen ontstaan bij een kansrijke start in de eerste 1000 dagen. Ook mist 49,7% van de zwangere informatie tijdens de zwangerschap. De mentale gezondheid van jongvolwassenen vraagt blijvende aandacht en is verslechterd in de periode 2017-2024. Er zijn zorgen over pesten van kinderen en jongeren, zowel op school als online.
	<ul style="list-style-type: none"> We zien dat minimaal huishoudens nog te weinig gebruikmaken van de beschikbare ondersteuning en inkomensregelingen. De belangrijkste barrières hierbij zijn schaamte, onwetendheid over mogelijkheden en complexiteit van regelingen. Jongvolwassenen hebben vaker moeite met rondkomen en het beheren van geldzaken.
	<ul style="list-style-type: none"> Het groeiend aantal ouderen brengt uitdagingen met zich mee op het gebied van wonen, mobiliteit en sociale infrastructuur. Eenzaamheid blijft een aandachtspunt, niet alleen onder ouderen. Het aantal mantelzorgers neemt toe de komende jaren en de belasting die zij ervaren ook. Er ligt een opgave

	<p>ve hen te ondersteunen zodat zij hun zorgtaken vol kunnen houden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laaggeletterdheid, vooral ook van Nederlandstalige inwoners, leidt tot gezondheidsachterstanden, isolatie en zorgmijndend gedrag. Er is een coalitie laaggeletterdheid opgezet in samenwerking met partners en Stichting Lezen en schrijven, er gaat een regioplan ontwikkeld worden waaraan partners zich verbinden om de laaggeletterdheid omlaag te brengen.
--	--

Belangrijke overwegingen die een rol spelen bij initiatieven gericht op het verstevigen van de sociale basis zijn:

- De uitgestrektheid van de gemeente en de variatie tussen de kernen vragen om een gedifferentieerde aanpak.
- De inzet van initiatieven, activiteiten en ondersteuning binnen de sociale basis is altijd gericht op:
  1. Het stimuleren van de verbondenheid en betrokkenheid van inwoners onderling.
  2. Het stimuleren of ondersteunen van samenredzaamheid, daar waar netwerken en/of het omzien naar elkaar niet vanzelf tot stand komt.
  3. Het stimuleren en ondersteunen van de zelfredzaamheid van inwoners, gericht op het versterken van competenties om een persoonlijk netwerk op te bouwen en te onderhouden.

Kenmerken van initiatieven, activiteiten en ondersteuning binnen de sociale basis zijn: preventief, collectief, laagdrempelig en open voor alle inwoners.

Ondanks dit positieve beeld vraagt het duurzaam verstevigen van de sociale basis om gerichte inzet, zodat alle inwoners kunnen participeren.

Thema's en focuspunten

Iedere opgave is vertaald in een aantal thema's, in totaal 12. Deze thema's zijn -zoals beschreven in deel I- een vertaling van zowel landelijk- regionale ontwikkelingen als de bestuurlijke prioriteiten uit het Integraal beleidskader sociaal domein 2023-2027 'Iedereen doet mee'. De thema's zijn gericht op aspecten van de sociale basis die de gemeente Bergen wil verstevigen.

Per opgave zijn de verschillende thema's uitgewerkt, met bijbehorende focuspunten en resultaten. Deze focuspunten geven richting aan de inzet van regionale en lokale activiteiten en middelen die de gemeente Bergen tot haar beschikking heeft. Binnen een thema wordt op verschillende manieren en vanuit verschillende financieringsbronnen gewerkt aan het behalen van de resultaten. Er kan bijvoorbeeld inzet gepleegd worden vanuit regionale programma's en activiteiten zoals het Integraal Zorg Akkoord, maar ook op het versterken van lokale initiatieven vanuit de Subsidieregeling Sociale basis Bergen 2025 en op het versterken van integrale samenwerking tussen onze partners. Kortom de focuspunten zijn de grondslag voor alle inzet gericht op het verstevigen van de sociale basis waaronder de activiteiten en ondersteuning die via de subsidie ingezet wordt. Dat maakt dat niet alle activiteiten en ondersteuning die bijdragen aan de resultaten op de focuspunten en thema's via subsidies worden gerealiseerd. In onderstaande tabellen vindt u per thema op welke wijze activiteiten of ondersteuning wordt verwacht. Daarmee wordt duidelijk welke activiteiten en ondersteuning in aanmerking komen voor subsidie.

Toelichting bij tabellen:

In de gebiedsanalyse (deel I van dit document) wordt de opgave per thema onderbouwd met cijfers en getallen. Daarvoor zijn voor:

- Gezond en kansrijk opgroeien de kindermontor 2024, de gezondheidsmonitor jeugd 2023 en de gezondheidsmonitor jongvolwassenen 2024 van de GGD gebruikt. De cijfers in deze monitors gebruiken we als nulmeting om de gevraagde resultaten aan te toetsen. Om beoogde maatschappelijke effecten te toetsen worden cijfers uit deze monitors gebruikt die in 2027 en 2028 gepubliceerd worden.
- Gezond en vitaal ouder worden de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022 van de GGD gebruikt. De nieuwe cijfers uit de GGD monitor van 2028 worden gebruikt om de effecten van onze inspanningen te kunnen meten.

Activiteiten en ondersteuning die voor subsidie in aanmerking komen worden getoetst aan de mate waarin zij bijdragen aan het realiseren van het focuspunt. Subsidie ontvangers verantwoorden hun inspanningen op de bijdrage die zij leveren aan betreffend focuspunt door bijvoorbeeld in hun verantwoording aan te geven hoeveel inwoners zij heeft bereikt, het aantal tot stand gebrachte netwerken en/of het aantal georganiseerde bijeenkomsten.

■ Gezond en kansrijk opgroeien

Het is onze ambitie dat alle kinderen in de gemeente Bergen gezond en kansrijk opgroeien in een stevige sociale basis die erop gericht is problemen of achterstanden in de ontwikkeling van jeugdigen te voorkomen. Ouders en jeugdigen zijn zelf verantwoordelijk voor het gezond opgroeien. In het kader van "er is een dorp nodig om een kind groot te brengen" kunnen zij in deze taak worden ondersteund door een stevige sociale basis. Dit omvat niet alleen het eigen sociaal netwerk, maar ook de bredere gemeenschap; het dorp, de buurt en/of kern en bijvoorbeeld maatschappelijke organisaties zoals sportcultuur en geloofsverenigingen, onderwijsinstellingen en gezondheidsorganisaties. Samen met de maatschappelijke partners ondersteunt de gemeente daar waar de zorg voor kinderen niet vanzelf gaat of waar netwerken te kort schieten.

Binnen Gezond en Kansrijk opgroeien zijn vijf thema's vastgesteld. Wij richten ons binnen deze thema's op preventie. De centrale doelstelling is dat ouders in staat zijn hun kinderen, met ondersteuning van hun netwerk, te laten opgroeien tot gezonde weerbare volwassenen. Dat doen we door opvoed- en opgroeioproblemen in een vroeg- tijdig stadium te signaleren, te voorkomen of te verkleinen.

Deze aanpak heeft als effect: minder kinderen en gezinnen in de jeugdhulp met als gevolg lagere kosten voor jeugdhulp. Om te zien of de aanpak werkt stellen we als doel:

- Het realiseren van een afname van het aantal jeugdige in de jeugdhulp in 2027; 1 op 10 kinderen binnen de gemeente Bergen maakt gebruik van jeugdhulp i.p.v. 1 op 9.
- Een afname van de gemiddelde kosten per jeugdige in jeugdzorg in 2027 door de inzet op preventie.

Gezond en kansrijk opgroeien				
Thema	Focuspunten	Bijdrage aan maatschappelijk resultaat	Toelichting/voorbeelden	Bestuurlijke prioriteit (bijlage*)
Mentale gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> • Het versterken van de veerkracht van kwetsbare jeugdigen in de leeftijd 6-18 jaar door het vergroten van beschermende factoren zoals: <ul style="list-style-type: none"> > Ondersteunend sociaal netwerk > Steun van positieve rolmodellen > Participatie en school/werk motivatie > Constructieve vrijetijdsbesteding > Omgaan met tegenslag en emoties > Zelfvertrouwen en zelfwaardering > Probleemoplossend vermogen • Het verminderen van het aantal jongeren tussen 12-23 jaar met psychische problemen zoals chronische stress, angst, depressieve gedachten, eenzaamheid en gedachten aan suïcide. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het percentage (2e en 4de klassers en jongvolwassenen) dat psychische klachten, stress en eenzaamheid ervaart is in de volgende gezondheidsmonitor afgenomen met 5 procentpunt • Het percentage jongeren (2e en 4de klassers en jongvolwassenen) dat suïcide gedachten heeft is in de volgende gezondheidsmonitor afgenomen met 5 procentpunt 	Voorbeelden: Jongerenwerk, groepen voor kinderen met psychische problemen, aanbod gericht op vergroten van sociale vaardigheden, positief gedrag, maatjesprojecten e.a.	2

Gezondheid en Leefstijl	<ul style="list-style-type: none"> • Het verbeteren van de gezondheid van jeugdige van 6-12 jaar op het gebied van voeding en beweging. • Het verminderen van het problematisch gebruik van middelen; roken/vapen, alcohol, drugs onder jongeren van 16-23 jaar. • Meer jongeren tussen 16-23 jaar maken veilig en verantwoord gebruik van games en sociale media. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het percentage kinderen van 6-12 jaar met een gezond gewicht blijft gelijk of neemt toe evenals het aantal kinderen dat voldoet aan de beweegnorm¹. • Het middelengebruik; alcohol, drugs, vapo onder jongeren 16-23 jaar is gelijk aan of onder het regionaal gemiddelde. • Het problematisch sociaal media gebruik en games bij jongvolwassenen is gelijkaan of lager dan het regionaal gemiddelde. 	<p>Voorbeelden: Programmage-richt op gezonde voeding, stimuleren van beweging voor kwetsbare groepen, voorlichting en preventie van middelengebruik, gamen en veilig online.</p>	<p>1,4</p>
Onderwijs en Ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> • Meer jeugdigen volgen onderwijs met waar nodig passende ondersteuning; onderwijs, kinderopvang en gemeenten werken binnen hun eigen kaders samen aan preventieve en passende oplossingen en vroegsignalering om eendoorgaande lijn te realiseren en schooluitval te voorkomen. • Minder jeugdigen verlaten het onderwijs zonder startkwalificatie en/of duurzaam toekomstperspectief. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal schoolverlaters is minimaal gelijk of lager dan het landelijke gemiddelde. • Er is een afwegingskader jeugdhulp onderwijs en er zijn samenwerkings- en resultaatafspraken tussen het onderwijs en de gemeente. 	<p>Voor dit thema wordt subsidie niet ingezet om de doelstelling te bereiken.</p>	
Kansrijke Start	<ul style="list-style-type: none"> • Het bevorderen van een veilige hechting en een gezonde sociaal emotionele ontwikkeling bij jonge kinderen in een kwetsbaar gezin (eerste 1000 dagen). • Meer ouders voelen zich goed voorbereid op het ouderschap en ervaren vol- 	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal ouders dat informatiegeest heeft tijdens de zwangerschap is in de volgende gezondheidsmonitor afgenomen met 5 procentpunt. • Het aantal ouders dat sociale steun en hulp ontvangt is in de volgende gezondheidsmo- 	<p>Voorbeelden: Inzet van getrainde vrijwilligers bij ontlasten van ouders of bieden van laagdrempelig opvoedadvies, ontmoeting en voorlichting voor zwangere</p>	<p>5</p>

1) Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen adviseert kinderen om elke dag minimaal één uur matig intensief te bewegen (Nederlandse Norm Gezond Bewegen). Bij beweging hoef je niet alleen aan sporten te denken. Ook activiteiten zoals lopend of fietsend naar school gaan, gymles op school, buiten voetballen of dansen vallen onder bewegen.

	doende sociale ondersteuning bij de opvoeding (eerste 1000 dagen).	<ul style="list-style-type: none"> • nitor toegenomen met 3 procentpunt. Er zijn binnen de gemeente Bergen lokale coalities operationeel die gericht zijn op de integrale samenwerking tussen het medische en sociale domein met als doel bevorderen van vroegsignalering en doorverwijzing vankwetsbare gezinnen naar passende ondersteuning. 	jonge ouders, maatjesprojecten.	
Veilige Leefomgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Het versterken van een veilige (digitale) omgeving tegen pesten en risicodrag. • Het versterken van het opvoedklimaat en voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling. • Het verminderen van het aantal complexe scheidingen en het voorkomen van negatieve en schadelijke effecten van een scheiding op kinderen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het percentage jongeren dat gepest worden of risico gedrag vertoont is in de volgende gezondheidsmonitor met 3 procentpunt afgenomen. • Meer ouders weten het preventieaanbod gericht op opvoedingsondersteuning te vinden en maken er gebruik van. • De werkwijze complexe echtscheiding en huiselijk geweld en kindermishandeling is geïmplementeerd. 	Voorbeelden: Jongerenwerk, laagdrempelig opvoedondersteuning of ontlasten van gezinnen door inzet van vrijwilligers	3,5

■ Bestaanszekerheid

De opgave Bestaanszekerheid richt zich op het versterken van de financiële zelfredzaamheid van inwoners, met een speciale focus op huishoudens met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum (WSM). Het doel is om verborgen armoede te bestrijden én ervoor te zorgen dat meer mensen die hier recht op hebben, gebruikmaken van bestaande regelingen en activiteiten. Binnen deze opgave onderscheiden we twee thema's: zelfstandigheid en participatie, waarbij de focus ligt op het voorbereiden van jongeren op een financieel gezonde volwassenheid en hun actieve deelname aan de samenleving, en Financiële zekerheid, gericht op het vergroten van het bereik van regelingen en het verbeteren van de financiële toegankelijkheid van diverse activiteiten voor lage-inkomenshuishoudens. De effecten van onze inzet op dit thema zullen worden gemonitord aan de hand van de armoedemonitor en inkomenseffectrapportage, waarbij de cijfers uit 2023 dienen als nulmeting.

Bestaanszekerheid				
Thema	Focuspunten	Bijdrage aan maatschappelijk resultaat	Toelichting/voorbeelden	Bestuurlijke prioriteit (bijlage*)

Zelfstandigheid en Participatie	<ul style="list-style-type: none"> • Meer jongeren in de leeftijd van 16-23 jaar zijn goed voorbereid op de overgang van jeugd naar volwassenheid als het gaat om praktische zaken op het gebied van financiën, schulden, zorg en wonen. • Jongeren van 16-23 jaar nemen actief deel aan de samenleving. 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is digitale informatievoorziening beschikbaar over werk, school, geldzaken of zorgen voor jongeren die 18 worden 	Voor dit thema wordt subsidie niet ingezet om de doelstelling te bereiken	
Financiële zekerheid	<ul style="list-style-type: none"> • Meer huishoudens met een inkomen tot 120% Wsm maken gebruik van bestaande regelingen (bestrijding verborgen armoede). • Toename in het aantal regelingen waar per huishouden gebruik van wordt gemaakt door huishoudens -120% Wsm. • Verbeteren financiële toegankelijkheid van bestaande activiteiten op het gebied van sport & bewegen, kunst en cultuur, ontmoeting en gezondheid voor huishoudens met een laag inkomen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Toename van huishoudens die in beeld zijn bij Zaffier (=gebruik maken van 1 of meer bestaande regelingen) van 585 huishoudens naar 730 huishoudens in 2027 (+25%) • Gebruik van alle regelingen moet omhoog, zodat de financiële zekerheid van inwoners wordt geoptimaliseerd. 	Aanvullende activiteiten en samenwerking Jeugd-sport- en cultuurfonds	6

■ Gezond en vitaal ouder worden

Het is onze ambitie dat alle inwoners van de gemeente Bergen gezond en vitaal ouder worden met een stevige sociale basis die erop gericht is zo lang mogelijk zelfstandig, veilig, vanuit eigen kracht en regie en met kwaliteit van leven deel te blijven nemen aan de gemeenschap. Dat men de mogelijkheid heeft elkaar te ontmoeten, men zich verbonden kan voelen en actief mee kan blijven doen. Deze sociale basis omvat niet alleen het eigen sociaal netwerk, maar ook de bredere gemeenschap; de straat, buurt of dorp en de maatschappelijke organisaties zoals sport- cultuur en geloofsverenigingen, welzijns- en gezondheidsorganisaties. Waar nodig zorgt de gemeente dat kwalitatief goede en passende ondersteuning beschikbaar, toegankelijk en betaalbaar is. Binnen Gezond en vitaal ouder worden zijn vijf thema's vastgesteld. Wij richten ons binnen deze thema's op preventie; het voorkomen of verkleinen van problemen zodat volwassenen en ouderen langer gezond en zelfstandig blijven en daardoor de druk op de zorg vermindert.

De centrale doelstellingen binnen de opgave Gezond en vitaal ouder worden zijn:

- Het uitstellen van formele zorg; de gemiddelde leeftijd waarop WMO zorg nodig is stijgt.
- De gemiddelde zorgkosten per huishouden dalen.

Gezond en vitaal ouder worden				
Thema	Focuspunten	Bijdrage aan maatschappelijk resultaat	Toelichting/voorbeelden	Bestuurlijke prioriteit (bijlage*)

Mentale gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> Het versterken van zelfstandigheid en participatie van inwoners (65+) met beginnende dementie zodat zij langer actief en thuis kunnen blijven. Het vergroten van de doorstroom van inwoners met psychosociale problemen van het medische naar het sociale domein. 	<ul style="list-style-type: none"> Het aantal volwassenen wat doorverwezen wordt naar de GGZ neemt geleidelijk af door eentoe name in inzet van voorliggende voorzieningen. Ouderen met dementie kunnen langer thuis wonen met behulp van eigen netwerk. De leeftijd waarop een eerste WMO indicatie dagbesteding wordt aangevraagd stijgt van 82,3 jaar naar 83,5 in 2028 en de omvang daalt van gemiddeld 3,6 dagdelen naar 3 dagdelen. Het aantal volwassenen dat zich sterk eenzaam voelt neemt af. 	<p>Voorbeelden: Sociale benadering dementie, inzet van vrijwilligers met (beginnende) dementie, collectieve informele dagbesteding en begeleiding. Programma's voor collectieve begeleiding van inwoners met depressieve gedachten en angst.</p>	8,11
Wonen en Veilige Leefomgeving	<ul style="list-style-type: none"> Ondersteuning van het zelfstandig thuis wonen van ouderen en inwoners met een zorgbehoefte door vergroten van het aantal geschikte woningen met voorzieningen in de buurt, beschikbaarheid van zorg en welzijn en mogelijkheid tot ontmoeting. Woonvriendelijke leefomgeving voor ouderen, inwoners met een fysieke beperking en dementie. Versterken laagdrempelige ondersteuning aan uitstromers uit intramurale voorzieningen (GGZ/MOBW/ouderschuldzorg/detentie). 	<ul style="list-style-type: none"> Afname veiligheidsmeldingen. Toename in het aantal senioren wat geschikt woont en daarmee een verbetering in de doorstroom mogelijkheden binnen de gemeente. Het aantal senioren dat zich bewust is over zijn (toekomstige) wooncarrière neemt toe met 10%. 	<p>Voor dit thema wordt subsidie niet ingezet om de doelstelling te bereiken.</p>	7

Gezond en vitaal ouder worden				
Thema	Focuspunten	Bijdrage aan maatschappelijk resultaat	Toelichting/voorbeelden	Bestuurlijke prioriteit (bijlage*)

<p>Zelf-en Samenredzaamheid</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het versterken van door inwoners gedragen activiteiten en initiatieven die bijdragen aan veerkrachtige en zorgzame buurten. Die inwoners verbinden in staat stellen informeel sociaal netwerk op te bouwen om elkaar, indien nodig, ondersteuning te kunnen bieden. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers om fysieke en mentale gezondheidsproblemen te voorkomen en inzet voor langere termijn mogelijk maakt. Het vergroten van de bereikbaarheid van voorzieningen voor inwoners met verminderde mobiliteit. 	<ul style="list-style-type: none"> Het aantal inwoners dat zich sociaal eenzaam voelt neemt af van 29,8% van de volwassenen van 18 jaaren ouder in 2022 naar 20% in de volgende gezondheidsmonitor volwassenen in 2028. De leeftijd waarop huishoudelijke ondersteuning en/of formele zorg wordt aangevraagd stijgt, de hoeveelheid zorg die nodig is daalt. Leeftijd 1e aanvraag stijgt van 81,4 jaar naar 83 jaar en eerste indicatie daalt van 109 minuten naar 90 minuten. Het aantal mantelzorgers dat bereikt wordt en ondersteuning ontvangt stijgt en het percentage mantelzorgers dat zich zwaarbelast voelt daalt in Bergen van 18,6% in 2022 naar 15% in 2028. 	<p>Voorbeelden: Advies en begeleiding bij het opzetten van inwoner initiatieven/buurtcircels/buurtapp of inzet van vrijwilligers in de buurt Informele (respijt)zorg aan huis, informeren en ondersteunen en mantelzorgers</p>	<p>8,10</p>
<p>Gezondheid en Leefstijl</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vergroten de deelname van bestaande mogelijkheden voor sport en bewegen voor inwoners met >120% Wsm. Bevorderen van activiteit en mobiliteit van ouderen (65+). Sport en bewegen worden vaker als interventie een middel ingezet voor inwoners met mentale of psychosociale problemen. 	<ul style="list-style-type: none"> Meer dan 60% van de inwoners van 65+ voldoet aan de landelijke beweegnorm van minstens 150 minuten per week matig intensieve inspanning (nu 57%). Het aantal valincidenten dat leidt tot een ziekenhuisopname of langdurige zorg neemt af (in 2020 leidde bij 9,8% van alleenwoners van >65 jaar een valincident tot ziekenhuisopname. Dit moet naar <8%) Het aantal mensen dat zich sociaal eenzaam voelt daalt naar 20% (in 2022 was dit 29,8%). 	<p>Voorbeelden: Sportactiviteiten gericht op (werking) senioren, informele begeleiding ouderen beweging op locatie/ in de buurt, activiteiten die ontmoeting en cultuur combineren gericht op ouderen, mensen met psychosociale problemen of een lichamelijke beperking.</p>	<p>8, 9, 12</p>
<p>Ontwikkeling en Ontplooiing</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het verminderen van gezondheidsachterstanden bij Nederlandstalige laaggeletterden door een beter bereik van gewenste en benodigde ondersteuning. *Het verminderen van taalachterstand bij nieuwkomers of anderstaligen met Nederlands als tweede taal (NT2). 	<ul style="list-style-type: none"> Meer Nederlandstalige (NT1) laaggeletterden komen in beeld en krijgen ondersteuning in laagdrempelig, bij voorkeur collectief en voorliggend aanbod. Meer samenwerking tussen muziek-, cultuur- en welzijnsorganisaties en activiteiten waardoor meer inwoners toegang krijgen tot culturele activiteiten. 	<p>Voorbeelden: Kunst en culturele activiteiten en talentontwikkeling.</p>	<p>6,12</p>

	<ul style="list-style-type: none"> *Kunst, muziek en cultuur worden vaker als interventie-een/of middel ingezet voor inwoners met mentale of psychosociale problemen. 	
--	--	--

Opgave 1 Gezond en kansrijk opgroeien				
Bestuurlijke prioriteiten Integraal Beleidskader "Iedereen doet mee"				Gebiedsanalyse en focus vertaald onder:
Nummer	Thema (paragraaf 2.3 bestuurlijke prioriteiten)	Doel (paragraaf 2.3 bestuurlijke prioriteiten)	Doelgroep (paragraaf 2.3 bestuurlijke prioriteiten)	Nieuw Thema
1.	Positieve Gezondheid: Leefstijl, Sport en Bewegen	<ul style="list-style-type: none"> Gelijke kansen op gezondheid voor iedereen: verkleinen gezondheidsverschillen tussen groepen inwoners. Bevorderen gezonde en actieve leefstijl (waaronder psychosociale gezondheid), sport en bewegen, gezond gedrag. 	Jongeren van –9 maanden tot 27 jaar.	Gezondheid en leefstijl
2.	Eenzaamheid	<ul style="list-style-type: none"> Doorbreken van het taboe op eenzaamheid bij Inwoners, zodat iedereen mee kan doen. Voorkomen van (verergering van) vereenzaming bij inwoners. 	Alle Inwoners, van 0-100 jaar, met specifieke aandacht voor mensen met een verhoogd risico op vereenzaming, zodat de zelfredzaamheid wordt vergroot.	Mentale gezondheid
3.	Inclusie	<ul style="list-style-type: none"> Iedereen kan meedoen Geen uitsluiting 	Mensen met een geestelijke of fysieke beperking	Veilige leefomgeving
4.	Kunst en Cultuur	<ul style="list-style-type: none"> Laagdrempeliger en toegankelijker maken van culturele activiteiten. Kunst en cultuur inzetten als middel om bij te dragen aan de doelen van het sociaaldomein zoals zelf-en samenredzaamheid. 	<ul style="list-style-type: none"> Kwetsbare groepen Verenigingen en vrijwilligersorganisaties. 	Gezondheid en leefstijl
5.	Kansrijk en gezond opgroeien	<ul style="list-style-type: none"> We zorgen ervoor dat kinderen veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien. Er wordt ingezet op talentontwikkeling, positieve gezondheid en veiligheid zodat de kinderen zoveel mogelijk thuis veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien. Het versterken van het jongerenwerk als spil in het netwerk rondom moeilijkbereikbare jongeren/gezinnen en om toe- 	Kinderen en jongeren van 0-23 jaar	

		komstperspectief te creëren voor en met jongeren.		
--	--	---	--	--

Opgave 2 Bestaanszekerheid				
Bestuurlijke prioriteiten Integraal Beleidskader "Iedereen doetmee"				Gebiedsanalyse en focus vertaald onder:
Nummer	Thema (paragraaf 2.3 bestuurlijke prioriteiten)	Doel (paragraaf 2.3 bestuurlijke prioriteiten)	Doelgroep (paragraaf 2.3 bestuurlijke prioriteiten)	Nieuw Thema
6.	Werk en Inkomen	<ul style="list-style-type: none"> Perspectief op ontwikkeling en beter inkomen. Preventie en het voorkomen van financiële problemen. Inwoners vrij van problematische schulden. Meedoen zonder (financiële) belemmeringen. Financiële ruimte door inkomensondersteuning. 	<ul style="list-style-type: none"> Inwoners met een laag inkomen. Inwoners met, taalachterstand, achterstand met digitale vaardigheden, laaggeletterden Kinderen die opgroeien in huishoudens met een laag inkomen. Inwoners met financiële problemen. 	Zelfredzaamheid en Participatie Bestaanszekerheid
7.	Wonen Veilige Leefomgeving	<ul style="list-style-type: none"> Omstandigheden creëren en kansen benutten om te zorgen dat in hetruimtelijk domein zoveel mogelijk passende woningen gerealiseerd kunnen worden voor ouderen en overige doelgroepen van het sociaal domein. Doorstroming naar levensloopbestendige woningen stimuleren waardoor grotere gezinswoningen beschikbaar komen Leefbaarheid van de wijken bewaken door onze doelgroepen goed in te bedden in de leefomgeving en daarbij rekening te houden met de verhoudingen in de buurt. 	<ul style="list-style-type: none"> Ouderen Mensen met een sociale of medische urgentie Mensen met een beperking Vergunninghouders Jongeren en volwassenen die uitstromen uit een intramurale setting of beschermd wonen/Ggz. Mensen die een mogelijk veiligheidsrisico vormen. <p>In verband met de schaarste aan passende woningen moet mogelijk geprioriteerd worden binnen de van 1 t/m 6 genoemde groepen. Om dat goed te kunnen doen wordt een woonzorgvisie opgesteld.</p>	Wonen en Veilige Leefomgeving

Opgave 3 Gezond en vitaal ouderworden				
Bestuurlijke prioriteiten Integraal Beleidskader "Iedereen doetmee"				Gebiedsanalyse en focus vertaald onder:
Nummer	Thema (paragraaf 2.3 bestuurlijke prioriteiten)	Doel (paragraaf 2.3 bestuurlijke prioriteiten)	Doelgroep (paragraaf 2.3 bestuurlijke prioriteiten)	Nieuw Thema

8.	Eenzaamheid	<ul style="list-style-type: none"> • Doorbreken van het taboe op eenzaamheid bij Inwoners, zodat iedereen mee kan doen. • Voorkomen van (verergering van) vereenzaming bij inwoners. 	Alle Inwoners, van 0-100 jaar, met specifieke aandacht voor mensen met een verhoogd risico op vereenzaming, zodat de zelfredzaamheid wordt vergroot.	Mentale gezondheid
9.	Positieve Gezondheid: Leefstijl, Sport en Bewegen	<ul style="list-style-type: none"> • Gelijke kansen op gezondheid voor iedereen: verkleinen gezondheidsverschillen tussen groepen inwoners. • Bevorderen gezonde en actieve leefstijl (waaronder psychosociale gezondheid), sport en bewegen, gezond gedrag. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kwetsbare volwassenen, waar- onder minima, mensen met een beperking, oa GGZ, lage inkomens en/of opleiding (SES). • Vergunninghouders en/of (Oekraïense) vluchtelingen 	Gezondheid en leefstijl
10.	Inclusie	<ul style="list-style-type: none"> • Iedereen kan meedoen • Geen uitsluiting 	<ul style="list-style-type: none"> • Mensen met een geestelijke of fysieke beperking • Mensen met een taalachterstand, laaggeletterd of digitaal niet vaardig. 	Zelf- en samenredzaamheid
11.	Samenspel eerstelijns zorg en sociale basis	<ul style="list-style-type: none"> • Meer "kwetsbare" inwoners maken gebruik van activiteiten van de sociale basis. 	Met name ouderen die regelmatig bij de huisarts komen met niet medische, psychosociale klachten en mensen met GGZ problematiek.	Mentale gezondheid
12.	Kunst en Cultuur	<ul style="list-style-type: none"> • Laagdrempeliger en toegankelijker maken van culturele activiteiten. • Kunst en cultuur inzetten als middel om bij te dragen aan de doelen van het sociaal domein zoals zelf- en samenredzaamheid. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kwetsbare groepen • Verenigingen en vrijwilligersorganisaties. 	Ontwikkeling en ontplooiing

Bijlage 1: analyse verschillen gebiedsplan 2025

Op onderdelen lopen we met u door het gebiedsplan 2025 om aan te kaarten waar zich mogelijk veranderingen hebben voorgedaan. De Bevolkingssamenstelling is nagenoeg gelijk gebleven. De vergrijzing zet door binnen de kernen.

■ Gezond en Kansrijk opgroeien – Kansrijke start

1. De meeste ouders hebben de zwangerschap positief ervaren (72,6%). In gemeente Bergen rookt 4,6% van de moeders tijdens de zwangerschap. Dit is hoger ten opzichte van 2021 (was toen 3,9%). In Bergen geeft 1,2% van de moeder aan (af en toe) alcohol te hebben gedronken de zwangerschap.
2. Een kind dat te vroeg geboren wordt of een te laag geboortegewicht heeft, heeft meer kans op gezondheidsproblemen. Cijfers:
  - 12,4% werd te vroeg geboren;
  - 12,3% heeft in een couveuse gelegen;
  - 19,5% had een laag geboortegewicht (tot 2500 gram)

In de gemeente Bergen is het percentage geboortesterfte, vroeggeboorte, laag geboorte gewicht en baby's in de couveuse hoger dan in de andere gemeente. De oorzaak hiervan is (nog) niet duidelijk;

3. Wanneer een baby minstens drie dagen per week, meer dan 3,5 per dag huilt en niet te troosten is wordt er over een huilbaby gesproken. Volgens 14,7% van de ouders is hun kind een huilbaby geweest;
4. Meer ouders geven aan dat ze Informatie hebben gemist tijdens zwangerschap (49,7%). Het vaakst wordt informatie gemist over het zorgen voor de baby, de kraamtijd en over het geven van borstvoeding.

Gezond en Kansrijk Opgroeien (0 t/m 11 jaar)

1. De meerderheid van de kinderen is gelukkig. 95,1% van de ouders beoordeelt de gezondheid van hun kind als (zeer) goed. Minder kinderen zijn volledig gevaccineerd. 43,2% van de kinderen heeft een ziekte of aandoening.
2. Een kwart van de kinderen heeft problemen op het gebied van emoties, gedrag of sociale contacten. Het percentage ouders dat hun kind niet weerbaar vindt is gestegen. Het regelmatig pesten op school is toegenomen. Het aantal kinderen dat een ingrijpende gebeurtenis heeft meegemaakt is afgenomen ten op zichte van 2021;
3. Meer gezinnen hebben moeite met rondkomen, in Bergen gaat het 19,3% van de gezinnen;
4. De meeste kinderen wonen bij beide ouders (85,3%) en 7,4% groeit op in een eenoudergezin. Dit percentage is hoger dan in de regio NHN (6,7%). 9,8% van de ouders ervaart de opvoeding als (heel) moeilijk. 8,5% van de ouders heeft behoefte aan deskundige hulp/advies in verband met opvoeding. 65,5% krijgt hierbij sociale steun van familie en vrienden, dit is afgenomen van 69,2% in 2021;
5. Er is een afname te zien in het beeldscherm gebruik onder 4- tot 11 jarigen; minder kinderen hebben een smartphone en het gebruik van sociale media is afgenomen.

Gezond en Kansrijk Opgroeien (12 t/m 15 jaar)

1. De inzichten in de mentale en fysieke gezondheid van jongeren (tot 16 jaar) in Bergen blijft in de analyse onveranderd. Dit komt omdat hier geen nieuwe cijfers van zijn (de gezondheidsmonitors van de GGD worden niet jaarlijks uitgevoerd).

Gezond en Kansrijk Opgroeien (16 t/m 25 jaar)

1. Rondom de psychosociale problematiek (van jongvolwassenen ervaart 28,7% geen gevolgen (meer) van de coronaperiode. 27,7% ervaart nu nog positieve én negatieve gevolgen, 27,1% uitsluitend positieve gevolgen van de coronaperiode.
2. De mentale en fysieke gezondheid van jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar):
  - a. De mentale gezondheid van jongvolwassenen blijft aandacht nodig hebben. Deze is verslechterd over de periode van 2017-2024. Slechts 63,3% van de jongvolwassenen beoordeelt de eigen mentale gezondheid als goed. Ruim 45% voelt zich enigszins tot sterk eenzaam. 16% van de jongvolwassenen voelt zich vaak tot voortdurend beperkt door psychische klachten. Ruim 22,6% jongvolwassenen had in het afgelopen jaar serieuze gedachten over zelfdoding. Een groot deel (52,1%) ervaart veel stress en prestatiedruk. Vooral studie of school en werk geven veel stress. Ruim 68% herstelt na een moeilijke periode meestal weer snel;
  - b. Vertrouwen in eigen toekomst is de afgelopen jaren gedaald. 51,2% heeft vertrouwen in de toekomst. Zij hebben de meeste zorgen over de woningmarkt (61,9%) en stijgende prijzen (54,7%);

- c. Een kwart van de jongvolwassenen heeft overgewicht. Jonge vrouwen hebben vaker overgewicht dan jonge mannen en overgewicht neemt toe naarmate de leeftijd stijgt. Minder dan één op de drie jongvolwassenen beweegt voldoende volgens de beweegnorm voor volwassenen;
- d. Alcoholgebruik is licht gedaald en is vergelijkbaar met het gemiddelde alcoholgebruik in Nederland onder deze groep. 37% is een zware drinker. Jongvolwassenen gokken in Bergen relatief veel online (bijna 25,6%), 3% gokt minstens 1 keer per week online. 0,8% heeft afgelopen jaar geldproblemen gehad door online gokken. Het roken daalt niet, vaperen is de afgelopen jaren toegenomen. Ten slotte heeft de meer dan de helft van de jongvolwassenen nooit hasj of wiet gebruikt, ruim 32,9% van de jongvolwassenen gebruikte wel eens harddrugs of partydrugs.

■ Bestaanszekerheid

1. Voor de inkomens tot 120% is 4% (585) van de minimahuishoudens in beeld. Ongeveer 441 huishoudens zijn nog niet in beeld bij Zaffier. 241 huishoudens ontvangen een bijstandsuitkering. 88% van de minimahuishoudens heeft langdurig (3 jaar of langer) een minimum inkomen. Kinderen in een eenoudergezin groeien 6 keer vaker op in een minima gezin dan een gezin met twee ouders. Eenoudergezinnen zijn oververtegenwoordigd (12%) in de minimapopulatie. 5% van alle huishoudens in Egmond aan Zee heeft een inkomen tot 120% Wsm, dit is hoger dan in andere kernen.
2. Minimaproblematiek: 31% maakt gebruik van WMO-voorzieningen, 7% zit in de schuldhulpverlening, 24% jeugdwet op huishoudniveau.
3. Bereik van de regelingen ligt rond het gemiddelde van gemeenten met vergelijkbare omvang.
4. Het aantal Jongvolwassenen met schulden (excl. studieschuld en hypotheek) lijkt ten opzichte van het gebiedsplan 2025 afgenomen te zijn. Een kwart van de jongvolwassenen heeft moeite met rondkomen.
5. Over de taalvaardigheid van inwoners van Bergen zijn geen nieuwe cijfers bekend ten opzichte van het gebiedsplan 2025.

■ Gezond en vitaal ouder worden

1. Voor volwassenen is er geen nieuwe gezondheidsmonitor uitgevoerd.
  - a. Ten opzichte van 2020 zijn er in de kernen minder inwoners die hun gezondheid als goed of zeer goed ervaart (van 80,7% naar 71,8%). De afname zien we in elke leeftijdsgroep. Aanhoudende gezondheidsklachten na een coronabesmetting onder 5,5% van de 18 tot 64-jarigen konden daarbij tijdens de meting in 2022 een rol spelen.
  - b. Onder inwoners zie je een afname van eenzaamheid, met name onder inwoners tussen 18 en 64 jaar. Ernstige eenzaamheid is met 13,1% het grootst in Egmond. In Bergen (9,4%) en Schoorl (7,6%) is dit beduidend lager.
  - c. Tussen 2020 en 2022 is het aantal inwoners van de gemeente Bergen wat vrijwilligerswerk doet gelijk gebleven. Inwoners tussen 18 en 64 jaar voeren minder vrijwilligerswerk uit. Inwoners boven 65 jaar voeren juist meer vrijwilligerswerk uit.
  - d. Opvallend is het relatief hoge aantal mantelzorgers in de gemeente Bergen. 17,1% van alle inwoners vanaf 18 jaar is mantelzorger. In Schoorl is ruim 1 op de 5 inwoners mantelzorger. Gemiddeld ligt dit in de regio op 13,3%.
  - e. Het alcoholgebruik in de gemeente Bergen is met 86,5% nog steeds bovengemiddeld ten opzichte van het landelijke gemiddelde (78,9%). Met name de toename van overmatig en zwaar alcoholgebruik is opvallend. Met name in Egmond is het overmatige en zware alcoholgebruik bovengemiddeld.
  - f. Qua beweging zijn geen significante verschillen te melden. In de kernen wordt bovengemiddeld bewogen door volwassenen met uitzondering van Egmond. Daar is relatief vaker sprake van obesitas en wordt beduidend minder bewogen.
  - g. Het aantal WMO-cliënten is in 2023 ongeveer gelijk gebleven.